

JAARVERSLAG 2024

VegaBoerderij
Groene Hart

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave.....	2
Inleiding.....	3
Over dit jaarverslag	4
De coöperatie in opbouw	4
Ledenontwikkeling en promotie	4
In bedrijf	6
Jaaroverzicht van maand tot maand	6
Ecologisch presteren	10
De coöperatie – boer, vrijwilligers en commissies.....	10
De boer en trainees.....	10
Vrijwilligers	11
Oogstcommissie	11
Commissie personeelszorg.....	11
Bestuur	12
Raad van Commissarissen.....	13

Samenvatting jaarverslag 2024 – Vega Boerderij Groene Hart

2024 was een jaar van groei, aanpassingsvermogen en versterking van onze coöperatieve basis. We verwelkomden in totaal 8 leden en zagen een duidelijke stijging in het aantal groentepakketten, mede dankzij de succesvolle proefpakketcampagne in 2023 en onze zichtbaarheid op regionale markten en open dagen.

Met de komst van boerin Roos Köbben begon het jaar vol energie. Ondanks een extreem nat seizoen en een flinke slakkenplaag, bleef de productie grotendeels op peil dankzij intensieve inzet van vrijwilligers en oogst uit de kassen. Belangrijke stappen hebben we gezet in verduurzaming. Zo noemen we de aanleg van een wadi, de overstap naar zonne-energie en de aankoop van een efficiënte één-asser. Ecologisch gezien blijven we trouw aan onze kernwaarden: we hebben geen kunstmest of bestrijdingsmiddelen gebruikt en alle inkoop was biologisch gecertificeerd.

Na het vertrek van de boerin in september namen vrijwilligers het werk voortvarend over en dat bleek een kracht. De groep actieve leden groeide zichtbaar en de samenwerking op het land is sterker dan ooit. De oogstcommissie bracht een breed gedragen advies uit voor 2025 en we bouwden aan meer structuur rond vrijwilligers en planning.

Onze zoektocht naar een stuk grond in eigendom gaat verder, nadat we een optie in Bodegraven toch niet konden verzilveren. Wel hebben we een tijdelijke vergunning op de huidige locatie tot eind 2028. Twee toegekende subsidies van samen ruim €22.000 bevestigen het vertrouwen van externe partijen in onze coöperatie.

Financieel boekten we een klein verlies van € 2.560. De basis is gelegd voor verdere professionalisering en duurzame groei. Met betrokken leden, een stevig vrijwilligersnetwerk en concrete plannen voor de toekomst kijken we met vertrouwen vooruit naar 2025.

Inleiding

Over dit jaarverslag

Jaarlijks brengt de Vega Boerderij Groene Hart Coöperatie U/A verslag uit over het voorbije jaar. Het Jaarverslag wordt opgesteld door het Bestuur van de coöperatie, en wordt voorgelegd aan de Algemene Ledenvergadering (ALV), die de stukken vaststelt. Het jaarverslag geeft een beeld van het jaar, en bevat de Jaarrekening en een verantwoording over verbetering van de natuurinclusieve wijze van werken. In 2024 was er een actieve Raad van Commissarissen en heeft een positief advies gegeven. Dit jaarverslag gaat over het vierde jaar dat de VegaBoerderij actief is.

De coöperatie in opbouw

De coöperatie is opgericht op 12 januari 2021. Het oprichtingsbestuur heeft zorg gedragen voor:

- statuten;
- bestuurlijke bepalingen;
- regels eigenaren, deelnemers & vrijwilligers;
- ondernemingsplan, inclusief (meerjaren-)begroting.

Het bestuur heeft binnen dit kader gehandeld in het verslagjaar.

Het initiatief van de Vegaboerderij is bijzonder. Hoewel iedereen zijn eigen redenen heeft om lid te worden, zijn meerdere motivaties gedeeld. Deze redenen om lid te worden dragen we uit op de website en in andere uitingen:

- Betere groente: lekkerder van smaak, betere voedingskwaliteit
- Biologisch, zonder kunstmest en bestrijdingsmiddelen
- Minder voedselkilometers
- Introduceert andere landbouw
- Lagere prijs (uiteindelijk)
- Zeggenschap over het assortiment
- Bouwen aan community en kennis

Er zijn in 2024 twee Algemene Ledenvergaderingen geweest. Eén op zolder op de boerderij waarbij onder andere het financieel verslag van 2023 werd vastgesteld en een wintervergadering waarin onder andere de gewenste oogst en begroting voor 2025 werd vastgesteld.

Ledenontwikkeling en promotie

Bij de start van de coöperatie is ervoor gekozen om volgens een opbouwplan door te groeien naar een gezonde bedrijfsvoering. Hiervan is sprake als jaarlijks met de opbrengst van groentepakketten de kosten betaald kunnen worden. Tot dat moment wordt het ingebracht ledenkapitaal mede gebruikt om het negatief jaarresultaat te dragen. De groei van het aantal leden én het aantal afnemers van de jaarlijkse groentepakketten is van belang.

De ledenontwikkeling laat zich zien het zowel het kapitaal als in de verkoop van groentepakketten, het succes van de promotie blijkt enerzijds uit het aantal verkochte proefpakketten en anderzijds uit het aantal nieuwe leden en/of afnemers van donorpakketten.

Onderstaande tabellen zijn ontleend uit Conscribo, het pakket dat de Vegaboerderij gebruikt voor de financiële administratie en de ledenadministratie.

Ontwikkeling ledenaantal

	2021	2022	2023	2024	2025**
Certificaat ad € 2.000 *	54	71	81	87	90
Eénpersoons - certificaat ad € 1.000			4	6	7
Kapitaalwaarde	€ 108.000	€ 142.000	€ 166.000	€ 180.000	€ 187.000

* Vanwege bijzondere omstandigheden is in 2024 één ledencertificaat teruggekocht en opnieuw uitgegeven
De feitelijke ledengroei voor het certificaat was in 2024 derhalve 7.

** Stand per 30-5-2025

We laten een gestage groei in het aantal leden zien, dat zich ook in 2025 doorzet. De groei van het aantal éénpersoons certificaten – in 2023 geadviseerd door de toekomstcommissie - blijkt in een behoefte te voorzien. Deze leden waren anders waarschijnlijk geen lid geworden. De nieuwe leden in 2025 zijn enerzijds voormalig proefleden, anderzijds voormalig afnemers van een donorpakket.

Ontwikkeling aantal groentepakketten (incl donorpakketten, excl proefpakketten)

	2021	2022	2023	2024	2025
Start uitgifteseizoen	74	68	81	100	85
Gedurende het seizoen	6	17	11	4	n.n.b.
Eind uitgifteseizoen	80	85	95	104	n.n.b.

	2021	2022	2023	2024	2025*
Beschikbaarheid donorpakketten			21	25	30
Afgenomen aantal donorpakketten	n.v.t.	n.v.t.	4	9	7

* Stand per 30-5-2025

Een beweging die we in de verkoop van het aantal pakketten jaarlijks terug zien, is dat na afronding van het oogstseizoen of n.a.v. de aankondiging van de facturen voor het nieuwe oogstseizoen leden het aantal groentepakketten verlagen of in het geheel opzeggen. Dit blijkt ook uit de toename van het aantal beschikbare 'donorpakketten', dat in aantal gelijk staat aan het aantal leden zonder groentepakket.

Bij afnemers van donorpakketten is dezelfde beweging zichtbaar, maar hier blijkt ook een tweede trend: verschillende afnemers van donorpakketten zijn inmiddels doorgestroomd naar een lidmaatschap. Het advies dat de toekomstcommissie in 2023 heeft gegeven voor een extra vorm van aanbod werpt ook hier zijn vruchten af.

Aantal proefleden

	2021	2022	2023	2024	2025*
Aantal gefactureerde proeflidmaatschappen	-	58	49	21	1
Omgezet in lidmaatschap en/of afnemer groentepakket	-	4	20	5	n.n.b.

De Vegaboerderij heeft zich in 2024 gepresenteerd op 4 regionale duurzaamheidsmarkten en in diverse persberichten. Daarnaast zijn de Open Dagen op iedere eerste zaterdag van de maand geïntroduceerd. Steeds wordt hierbij ook ingezet op het aanbieden van een proeflidmaatschap.

Het afnemen van een serie proefpakketten is een goede manier gebleken om potentiële leden kennis te laten maken met de Vegaboerderij en hen te laten ervaren of het concept van de Vegaboerderij bij hen past. Dit is de belangrijkste route voor ledeninstroom. Het succes van dit wervingsinstrument hangt mede af van de aandacht die kan worden besteed aan de 'klantenbinding' gedurende de periode van het proeflidmaatschap, maar ook van de intrinsieke interesse van proefleden voor een commitment op iets langere termijn. Ondanks dat het bestuur het strakkere proces rondom proefleden heeft gehandhaafd, blijkt uit bovenstaand overzicht dat 2024 duidelijk minder succesvol is verlopen dan 2023.

In bedrijf

Jaaroverzicht van maand tot maand

Afsluiting van 2023

De laatste maanden van 2023 draaide de Vegaboerderij geheel op vrijwilligers. Na het vertrek van Gepco in september 2023, konden de werkzaamheden met inzet van vrijwilligers toch goed worden afgerond. We krijgen steeds meer vrijwilligers en dit maakt onze organisatie steeds stabiel.

Januari

Roos wordt onze Vegaboerin

Per 2024 hebben een nieuwe boerin. Haar naam is Roos Köbben. Ze heeft ervaring met de veengronden in het Groene Hart, is opgeleid aan het Warmonderhof en heeft ervaring opgedaan als teamleider op de Bieslandse Hoeve. Na 2 jaar bij de Bieslandse hoeve heeft ze gewerkt als tuinder bij de Oosterwaarde in Diepenveen.

De voorbereiding op het nieuwe seizoen komen al vroeg op gang. Eind 2023 jaar deed Roos een eerste bestelling van het plant- en pootgoed. Daarna is zij met de vrijwilligers aan de slag gegaan om het land klaar te maken. Mest is uitgereden over de grond in de kassen. De grond werd overal klaar gemaakt voor de nieuwe aanplant. Kassen werden in gereedheid gebracht en vele andere klussen werden gedaan zodat er een voortvarende start gemaakt kon worden.

Februari

Eerste plantjes de kassen in

Vanaf half december hebben de vrijwilligers op de boerderij zich beziggehouden met de grondbewerking in de kassen. Op aanwijzen van boerin Roos is de oude beplanting verwijderd, is in de kassen gefreesd en zijn de groentebedden opnieuw uitgezet. Daarna is schapenmest uit de stallen van Aad van Dam door de grond gewerkt voor een optimale voedingsbodem. Ook zijn tussen de bedden de smalle looppaden iets verdiept, zodat onder andere de irrigatie optimaal gestuurd kan worden.

Maart

Wisseling van voorzitter

Ronald Hoevenaars neemt het voorzitterschap over van Martien Kromwijk. Martien blijft nauw betrokken bij de Vegaboerderij en wordt commissaris. Tijdens de bestuursvergadering van donderdag 29 februari j.l. is het stokje officieel overgedragen.

Film Vegaboerderij

Er werd druk gewerkt aan een promotiefilmpje over de Vegaboerderij. Linge Hoevenaars maakte de beelden en deed de montage. Onze nieuw voorzitter Ronald sprak de film in. In een notendop zie je wie we zijn en waar we voor staan.

Trainee Annabel komt halverwege maart ons team versterken. Onder begeleiding van boer Roos kan zij zich ontwikkelen in de biologische teelt en is de vaste bemensing op de tuin stabiel ingevuld.

April

Eerste open dag vind plaats op zaterdag 6 april 2024

Eerste uitgifte

De groentes in de kas groeien hard. Ondanks de slakken groeit het meeste goed. De spinazie en veldsla kunnen we als eerste oogsten! We hebben ook verschillende bloemen geplant in de kas voor natuurlijke verstuivers en bestrijders. Verder is de eerste lichting planten buiten de grond in gegaan. Door het natte weer konden we niet frezen dus we hebben met de hand bedden gemaakt door een flinke laag compost aan te brengen. Eerste uitgifte is in het weekend van 12/13 april 2024.

In de eerste vier maanden van 2024 hebben al 7 nieuwe leden zich aangesloten bij de Vegaboerderij, zijn er 4 nieuwe afnemers van donorpakketten en willen nu al 21 geïnteresseerden een proefpakket afnemen.

Keet op groene stroom

Dankzij de subsidie van Provincie Zuid-Holland kunnen we investeren, onder andere in groene stroom. Tot nu toe hadden we in de keet nog geen stroom. Ton en Gert hebben succesvol panelen aangesloten waarmee we vanaf nu gebruik kunnen maken van zonne-energie. Deze zonne-energie gaan we later dit jaar ook gebruiken we ook om de irrigatiepomp voor de kassen op zonne-energie te laten draaien.

Mei

Op het land planten lukt deze maand voor het eerst. Het vochtige voorjaar speelt echter ook bij het aanslaan van de groenten een grote rol. Vooral slakken houden van de jonge plantjes. De courgetteplanten zijn om die reden wel drie keer opnieuw gezaaid en geplant.

We laten mooie, stevige jute tassen bedrukken.

Juni

Zware regenval zorgt voor overlast. Een deel van het land wordt onbruikbaar. Onze (bijna) volledige oogst komt uit de kassen. In de twee tunnelkassen groeit alles gelukkig heel goed! De net geplante aubergines, tomaten en paprika doen het prima. Voor het land hebben we nu een adviseur ingeschakeld die Roos begeleidt zodat we op een creatieve manier toch voldoende oogst kunnen hebben. De natte plek op het land maken we waarschijnlijk wat dieper en met die grond verhogen we andere kleine stukken land. Zo kan meer grond beter gebruikt worden.

Tijdelijke uitgiftestop

Ons land achter de kas staat onder water. Door de aanhoudende regen is de groei van de plantjes achter gebleven en op sommige stukken inmiddels verloren. De laatste weken regen waren te veel voor de jonge plantjes. De gewassen die voor juni in het oogstplan staan zijn voor een deel uitgevallen.

ALV is op 18 juni.

Eind juni kunnen we weer wat gaan uitgeven. Uit de kassen komen de eerste aubergines, van het land de sla die de slakken voor ons hebben overgehouden en van de stroken naast de kassen komen de tuinbonen. Op het land groeit alles nu redelijk, al blijven de slakken dus een probleem.

Juli

We hebben allemaal last van de natheid. En van de gevolgen ervan, waaronder de extreem grote hoeveelheid slakken. Die hebben een groot deel van de net geplante courgettes opgepeuzeld. In de kassen is er gelukkig niet al te veel vreetschade. We hebben een klein clubje vrijwilligers dat 's avonds of 's ochtends slakken raapt.

Bericht over vertrek Roos

Begin juli moeten helaas meedelen dat Roos na dit seizoen stopt met haar werk als boerin. Ze schrijft een persoonlijke brief voor alle leden waarin ze haar vertrek toelicht.

Aanleg wadi

We krijgen advies van Isabel Duiniveld. Dit keer ligt de focus bij het watermanagement: irrigatie bij droogte en laten afvloeien van een overschot aan water bij langere periode van neerslag. We hebben gezamenlijk een wadi op het diepste stuk van het land gegraven: een ondiepe poel waar het water zich kan verzamelen. Met de zuurstofhoudende grond hebben we het naastliggende land opgehoogd zodat dit juist iets droger kan worden. Zo kunnen we meer land effectief gebruiken. Ook is er een afwateringsgeul naar de sloot gegraven, waar we drainagebuizen in gaan leggen. Voorlopig verwachten we een droge zomer, maar zo zijn we voorbereid op het moment dat er weer een regenperiode aanbreekt.

Aanschaf één-asser

De aanschaf was noodzakelijk om het werk op het land beter te kunnen doen. Ook kunnen we op sommige plaatsen niet werken met de tractor (te zwaar, te groot) en dan is de één-asser, voor 50% medegefinancierd via de subsidie van Provincie Zuid-Holland, een goed alternatief. Roos is er gelijk mee aan de slag gegaan.

Ondanks de zware regenval lijkt de groei van de gewassen op het land nu door te zetten. De wadi zorgt ervoor dat ons plantgoed niet langer onder water staat.

Augustus

Tijdens de ALV van juni is door de (actieve) leden uitgesproken dat behoefte bestaat aan een plek om bij zonnig weer in de schaduw te kunnen pauzeren. Er wordt een brede luifel geïnstalleerd aan de voorzijde van de keet.

Ook krijgt onze nieuwe één-asser een mooi afdak: aan de zijkant van de keet staat hij nu beschermd tegen zon en regen.

Hans Nottelman geeft de keet een verfje en verandert met veel creativiteit de wanden in een mooi weidelandschap.

September

Deze maand zijn Roos en Annabel voor het laatst op de boerderij. Afgelopen jaar heeft Roos de boerderij geholpen om verder te groeien. Ondanks het zeer natte seizoen en de slakken is dat gelukt. Zij heeft nieuwe landbouwtechnieken geïntroduceerd waarbij groenten elkaar helpen beter te groeien, zoals 'de drie gezusters' (pompoen, bonen en mais) en tuinbonen als stikstofbinders naast de (spits)kolen.

Ook is geëxperimenteerd met 'vergeten groenten' zoals drie soorten droogbonen: wieringer-, orka- en heilige boontjes. Ook de wadi en mechanisering door de aanschaf van de één-asser zijn voorbeelden van verbeteringen die zij – met ondersteuning van een coach - heeft zij geïnitieerd.

De zoektocht naar een goede nieuwe tuinder is gestart. Wie zoeken we precies en wat kunnen we bieden? En net zo belangrijk: hoe zorgen we ervoor dat de persoon goed landt en een plezierig jaar heeft? Dit alles zal leiden tot een vacature en uiteindelijk een nieuw gezicht.

Ondertussen wordt gestaag gewerkt aan het winterklaar maken van de grond. Een klus die tussendoor kwam was het weghalen van snoeren, pompen en kabels langs de sloot omdat de slootkanten worden schoongemaakt.

Oktober

Op zaterdag 5 oktober is onze laatste open dag.

Klusklas

Een groep leerlingen uit de bovenbouw van de Prinses Beatrixschool uit Bodegraven, die zich voorbereiden op het praktijkonderwijs, komen langs om te zien hoe het werk op een tuin als de onze gaat en mogen ze meehelpen. Dit past helemaal bij ons initiatief om midden in de samenleving te staan. Lia Nottelman begeleidt ze vanuit de boerderij.

November

Laatste uitgifte

Deze maand is de laatste uitgifte van dit oogstseizoen. Het land is leeg geoogst en de laatste activiteiten om het winterklaar te maken worden opgestart. De ondergrond nog stevig genoeg is om de loonwerker nu al het land te laten frezen. In het voorjaar kunnen we zelf dan hopelijk sneller met de lichte één-asser het land op om de bedden nogmaals te frezen en eerder dan dit seizoen te zaaien en poten. Om bij te dragen aan een voedzame bodem worden twee groenbemesters gezaaid: Japanse haver en winterrogge.

Om ons zo goed mogelijk voor te bereiden om van komend jaar een succes te maken heeft de oogstcommissie zich helemaal leeg geschreven in een advies voor het jaar 2025. Dit wordt besproken op de Algemene Ledenvergadering van 19 november.

Er is een lijst met winterklussen waar nu wat meer tijd voor is. Ook in 2025 draait onze coöperatie voor een groot deel op de inzet van leden. Er wordt herhaaldelijk een beroep gedaan op de inzet van onze leden.

Nu de donkere dagen eraan komen, kunnen de actieve leden dit jaar in het licht van de koffiepauze genieten, dankzij stroom vanuit de zonnepanelen.

Ook krijgen de plannen vorm om naast de uitgifteplek een ontmoetingsplek te creëren. Hier kunnen we een kopje koffie drinken en kunnen we elkaar informeren en inspireren. Deze wens bestaat al langer, maar ook hier geldt dat je eerst moet zaaien voor je kunt oogsten.

De tweede ALV van 2024 is op 19 november.

December

Nieuwe locatie in zicht

Al vanaf de start van de Vegaboerderij zoeken we naar eigen grond. We zijn blij dat we iedereen kunnen informeren over positieve nieuwe ontwikkelingen. Achter de schermen werd hard gewerkt

aan de eerste stappen om grond te gaan verwerven. Er werd een intentieverklaring tot koop getekend door het bestuur van de Vegaboerderij en de eigenaren van een deel van het perceel aan de Burgemeester Kremerlaan 8, aan de noordelijke randweg van Bodegraven.

Sollicitatie nieuwe boer

Er zijn gesprekken met 6 sollicitanten. Minstens 2 van hen gaan door voor een vervolgesprek en een bezoek aan de boerderij.

Ecologisch presteren

In de statuten is vastgelegd dat de coöperatie streeft naar jaarlijkse vooruitgang in het toepassen van de principes van ecologische landbouw dan wel biologische voortbrenging en hiervan ook expliciet verslag te doen.

- Net als in 2022 en 2023 zijn er in 2024 geen bestrijdingsmiddelen of kunstmest toegepast.
- In de winter heeft er natuurlijke bemesting plaats gevonden met schapenpoep.
- De zaden en planten die zijn betrokken van onze leverancier hebben allemaal het predicaat biologisch.
- Ook de grond (zowel pootaarde als compostgrond om de groentebedden te verhogen) die we gekocht hebben heeft het predicaat biologisch.
- Door het toepassen van diverse biologische concepten zoals 'de drie gezusters' laten we groenten ook elkaar versterken
- Met zaaien van groenbemesters op het land versterken we in de winterperiode de bodemkwaliteit
- De oude trekker met mogelijke lekkage is verkocht en we hebben een duurzamere één-asser gekocht.
- Er zijn plannen gemaakt voor een Eco toilet, die in de winter van 2024/2025 gerealiseerd is.

De coöperatie – boer, vrijwilligers en commissies

De boer en trainees

De boerderij trekt een boer aan die integraal verantwoordelijk is voor de boerderij. Hij/zij wordt bijgestaan door een of meer trainees die het vak van het biologisch boeren kunnen leren. In 2024 was Roos Köbben onze boerin, waarmee we een ZZP-overeenkomst hebben gesloten. Samen met trainee Annabel heeft Roos tot augustus op de tuin gewerkt.

Tijdens het seizoen heeft Roos de hulp ingeroepen van Isabel Duiniveld. Isabel helpt startende Herenboeren met hun werkzaamheden. Zij is twee keer op de Vegaboerderij geweest en heeft vele aanbevelingen gedaan en adviezen gegeven ter verbetering van onze bedrijfsvoering en organisatie. De aanleg van een wadi en de aanschaf van de één-asser zijn de belangrijkste verbeteringen.

Roos heeft besloten om niet het hele seizoen vol te maken. Haar ambitie om een professionele tuin te leiden stuitten in het begin van het seizoen op veel uitdagingen. De aanhoudende natheid, de overdaad aan slakken, een tekort aan goed werkende machines en de behoefte om te kunnen samenwerken met meerdere biologische boeren waren een te grote hindernis. Ondanks haar vroegtijdige vertrek heeft Roos in goed overleg veel kennis overgedragen en hebben we samen veel geleerd. Roos op persoonlijk vlak - eerder aan de bel trekken en delegeren - en wij als organisatie - vinger aan de pols houden, betere organisatie van vrijwilligers.

De boer heeft kunnen steunen op een groeiende groep vrijwilligers. Deze groep vrijwilligers is in de loop van het seizoen flink in omvang gegroeid. Vanaf half april werd een mededelingen en rooster Whatsapp groep in het leven geroepen waarin wekelijks het rooster wordt gezet. Op deze wijze vinden steeds meer leden hun weg naar de boerderij om een paar uurtjes te komen helpen. Na het vertrek van Roos en Annabel hebben Lia Nottelman, Ingrid van Uffelen en Nellie van Bekkum veel taken op zich genomen.

Vrijwilligers

De groep vrijwilligers groeit gestaag door. In 2024, en met name na het vertrek van Roos en Annabel, zijn er meerdere vrijwilligers die zich vaker laten zien. De kleine kerngroep is zo langzaam gegroeid. Mede door een verduidelijking van het rooster, waarmee de drempel om te komen verkleind is, zijn er regelmatig meer dan 5 personen per dag aanwezig. Met name de dinsdag ochtend is een populaire ochtend om te komen helpen op de tuin. Verder worden de avonden als mogelijkheid ingevoerd voor mensen die na werk nog een uurtje willen komen.

Vanaf de start van de oogst, toen zichtbaar werd dat de kennis en vaardigheid van een ervaren boer werd gemist, hebben zich geleidelijk aan meer vrijwilligers aangesloten. Ook een aantal bestuursleden is frequent bijgesprongen om gaten in de oogst- en uitgifteplanning op te vullen. Aan het eind van het jaar waren zo'n 15 vrijwilligers (bijna) wekelijks actief op de boerderij: zij zorgden voor het aanplanten, het wieden, het oogsten, beregenen, pakketten uitgeven en vele technische klussen. Zonder hun inzet zou de coöperatie niet kunnen draaien.

Door de groei van het aantal vrijwilligers komt de coöperatieve gedachte van de Vegaboerderij steeds meer tot uiting.

Oogstcommissie

De oogstcommissie speelt een belangrijke rol binnen de coöperatie, namelijk het bij elkaar brengen van meningen en ideeën voor het komende jaar. De oogstcommissie heeft als taak te adviseren welke groenten we meer of minder willen hebben, maar inmiddels heeft het advies meer weg van een bundeling van kennis en inzichten die zijn opgedaan. Het document leggen we voor aan de Ledenvergadering, met de vraag dit als advies mee te geven aan de tuinder voor het oogstjaar 2025. Met het advies kan de tuinder gaan nadenken, rekenen en ontwerpen. Zijn de wensen haalbaar, komen we uit met het beschikbare land, past het in het budget en vast meer zaken waar je aan moet denken als je groenten in grote aantallen wilt telen.

De oogstcommissie kwam op 6 november bij elkaar. Aanwezig waren Eefje Vink, Ton Spruit, Nellie van Bekkum, Ingrid van Uffelen, Martijn van der Veen. Gerda Nederend en Lia Nottelman leverden input via de e-mail.

De commissie heeft advies uitgebracht aan de ALV over bijstelling van de in 2025 gewenste oogst: in samenstelling, volume en leveringsduur in het seizoen. Dit advies is door de ALV integraal overgenomen. Voor het volledige verslag verwijzen we naar het document: 2024 Oogstcommissie voorbereiden op 2025.

Commissie personeelszorg

Als coöperatie willen we een goede werkgever zijn. Hierom is voor de personeelszorg naar de boer (en trainees) in 2023 een aparte commissie ingesteld met 3 leden die ook vanuit hun professionele achtergrond kennis van zaken hebben. Deze commissie heeft zowel met boerin Roos als trainee Annabel gesproken. Ook hebben we een vertrouwenspersoon aangesteld om leden, vrijwilligers en personeel de mogelijkheid te geven hun hart te luchten als het nodig is.

Evenementencommissie

Een aantal leden is actief in de evenementencommissie. In 2024 waren er 7 actieve leden die op verschillende markten en evenementen de Vegaboerderij hebben gepresenteerd. De evenementencommissie heeft gezorgd voor een set aan vaste spullen voor bij markten zoals informatiebordjes, aankleding en foldermateriaal. Ter aanvulling zijn in 2024 jute tassen bedrukt die ingezet worden voor de promotie van de Vegaboerderij: zowel om weg te geven als ook om te worden verkocht.

Bestuur

Het bestuur is in 2024 12 maal bijeengekomen voor een bestuursvergadering.

Lia Nottelman is toegetreden tot het bestuur, formeel op 29 oktober 2024. Martijn van der Veen is uitgestroomd. Opvolgster Anne Wil Boterman zal in de ALV van juni 2025 worden voorgedragen.

Belangrijke thema's voor 2024 voor het bestuur waren:

- Boer begeleiden
- Verbeteren informatie uitwisseling boer-bestuur;
- (Aansluitend) werven van een nieuwe trainee;
- Bewaken van de liquiditeit en begroting;
- Aantrekken van nieuwe (proef)leden;
- Onderzoek nieuw aan te kopen land
- Aantrekken boer seizoen 2025

De boer die begin 2024 startte, is medio september weer gestopt. In het november 2024 is gestart met het zoeken naar een nieuwe boer, hetgeen uiteindelijk geen bevredigend resultaat heeft opgeleverd. Het bestuur heeft daarop besloten om in 2025 vooralsnog te werken zonder boer.

De ontwikkeling van de financiële situatie is gedurende het hele jaar een belangrijk onderwerp van overleg. Dankzij de ledengroei en het strak financieel beheer is de liquiditeit geen enkel moment in het geding geweest. De werkzaamheden op de boerderij verliepen ondanks het vertrek van de boer goed.

Vanaf medio 2023 heeft het bestuur contact gezocht met gemeente Bodegraven-Reeuwijk om de tijdelijke exploitatievergunning aan de Buitenkerk te verlengen. Hierbij heeft het bestuur zich extern laten ondersteunen. Eind 2023 heeft de gemeente positief besloten op onze aanvraag voor een verlengde exploitatievergunning. Het participatieproces met de omliggende burens leidde ertoe dat slechts één bezwaarmaker zich bij de gemeente heeft gemeld. Deze bezwaarprocedure is in maart 2024 afgerond zonder nadelige gevolgen voor de reeds verleende tijdelijke vergunning. Dat betekent dat we in ieder geval de komende vijf jaar mogen blijven op deze locatie, mits ook Aad en Nanda de jaarlijkse huurafspraken willen verlengen. Hierdoor kunnen we ons beter richten op de toekomst en investeringen doen voor de langere termijn.

In het laatste kwartaal van 2023 zijn twee aangevraagde subsidies toegekend: een subsidie van €19.250 (co-financiering voor 50% van de projectkosten, met een looptijd van twee jaar) voor de doorstart op de huidige locatie, definitieve vestiging en ecologische gemeenschapsfase) van de provincie Zuid-Holland (vitale landbouw) en bij de Rabobank een niet specifiek geoormerkte subsidie van € 3.500 (coöperatieve duurzaamheid). Beide subsidies zijn in december 2023 toegekend en in de loop van 2024 deels al ingezet. Niet alleen kunnen we hiermee een deel van onze plannen voor verduurzaming realiseren, het is ook een teken dat deze partijen toekomst zien in ons initiatief en ons daarin willen steunen.

Raad van Commissarissen

De Raad van Commissarissen (RvC) adviseert over structurele zaken binnen de coöperatie. Mocht de Vegaboerderij bijvoorbeeld eigen land gaan verwerken dan moeten zij adviseren over verkoop of verhuur van het land en bij grote investeringen. Daarnaast adviseert de RvC aan de ALV over de financiën.

De Raad van Commissarissen bestond uit begin in 2024 uit:

- Martien Kromwijk (voorzitter)
- Maurits Versteegh
- Siona van Boven

Trudie Bukman zal in juni 2025 worden voorgedragen in de ALV.

Financieel verslag

De coöperatie heeft het jaar 2024 afgesloten met een negatief resultaat van € 2.560 en een eigen vermogen van € 52.236. Hieronder worden de belangrijkste verschillen tussen de jaarrekening 2024 en de begroting 2024, zoals vastgesteld in de ALV van november 2023, toegelicht.

Ontwikkeling kapitaal

In de begroting is uitgegaan van een groei van 15 ledencertificaten en 5 éénpersoons certificaten, waarmee we eind 2024 een ledenkapitaal equivalent aan 100 leden en een ingebracht kapitaal van € 200.000 zouden bereiken. Evenals in voorgaande twee jaar kent de ledengroei een gestager verloop dan begroot. De werkelijke ledengroei 2024 bedroeg 9 leden, waarvan 2 leden een éénpersoonshuishouden-certificaat hebben.

Omzet

De begrote omzet blijft met name achter door het lagere aantal instromende leden en afnemers van donorpakketten. Daarnaast heeft een aantal leden en afnemers van donorpakketten het aantal groentepakketten in 2024 verminderd of stopgezet.

Personeelskosten

De begroting was gebaseerd op een inhuur van een tuinder voor 0,6 fte voor 9 maanden en twee trainees voor 0,4 fte voor 7 maanden. Daarnaast was financiële ruimte beschikbaar om bij piekdrukke extra capaciteit in te huren. Boerin Roos heeft een maand eerder onze coöperatie verlaten dan begroot en dat gold ook voor trainee Annabel. Een tweede trainee hebben we niet aangetrokken en evenmin is het noodzakelijk gebleken om extra capaciteit in te huren.

Afschrijvingskosten

In 2024 is geïnvesteerd in een één-asser waarmee we zelf groentebedden kunnen frezen, eggen en het land kunnen maaien. Voor 2024 heeft dit echter nog een beperkt financieel effect. Het grootste verschil wordt veroorzaakt doordat we de twee dieseltractoren en de aardappelpootmachine hebben verkocht met een totale boekwinst van € 2.014.

Overige bedrijfskosten

Op het plantgoed hebben we zo'n € 3.000 bespaard. Enerzijds konden we minder inkopen voor het land omdat dit zo lang nat bleef. Daarnaast heeft boerin Roos ervoor gekozen meer groenten zelf te

zaaien, wat goedkoper is dan plantgoed kopen. Ook de lokale lasten zijn zo'n € 1.000 onder de begroting gebleven. Ook zijn minder advieskosten gemaakt doordat pas laat in het jaar een optie ontstond om nieuw land te verwerven. Hiermee bleven we € 2.400 onder de begroting. En net als in 2023 hebben we de post 'onvoorzien' maar beperkt hoeven aanspreken.

Continuïteit en ondernemingsplan

Het bestuursoordeel over het financieel jaarresultaat is dat we ons – ondanks het beperkt negatieve resultaat - nog steeds in een financieel kwetsbare situatie bevinden. De groei, zowel in aantallen leden als in aantal afgenomen groentepakketten, gaat minder snel dan bij de start van de coöperatie was ingeschat en opgenomen was in het Ondernemingsplan 2022. Hierdoor zullen we ook in de komende jaren de uitgaven scherp in de gaten moeten houden. Het voortdurend werven én behouden van nieuwe leden en afnemers van groentepakketten blijft cruciaal.

Wel is het zo dat we twee jaar op rij door en scherp bijsturen en incidentele meevallers het negatieve resultaat fors hebben weten te beperken. De factoren die hierbij een rol hebben gespeeld, kunnen effect hebben op het moment waarop we het break-even punt bereiken. Bij het opstellen van de meerjarenbegroting vanaf 2026 zullen we hier rekening mee houden door meerdere scenario's uit te werken en aan de leden voor te leggen.

Door het verbreden van de groep leden die actief meewerkt op het land en bij de uitgifte, krijgt de community vorming steeds meer vorm zoals beoogd. De begin 2024 verlengde tijdelijke vergunning geeft de ruimte om concrete meerjarenplannen te maken en met het aantrekken van de nieuwe boer zal ook de aandacht voor biodynamisch telen en educatie over biologische landbouw meer vorm krijgen. Wel blijft het zaak om – naast de ledenwerving – ook actief op zoek te blijven naar een geschikt stuk land- of tuinbouwgrond waar we de coöperatie na 2028 (of eerder indien mogelijk) kunnen voortzetten.

Gebeurtenissen na balansdatum

Voor 2025 is het niet gelukt om een tuinder aan onze coöperatie te binden. De beperkte contractomvang die we kunnen bieden blijkt hierbij een struikelpunt. Inmiddels zijn een aantal leden opgestaan om de coördinatie van de werkzaamheden, bestellen van plant- en zaaigoed, signaleren van technische klussen en de organisatie van de oogst en uitgifte op zich te nemen. Deze leden zijn ook veel meer op de boerderij of achter de schermen actief dan in voorgaande jaren. De financiële ruimte die hierdoor ten opzichte van de vastgestelde begroting voor personeelskosten ontstaat, zal het bestuur niet inzetten ten behoeve van andere doeleinden, tenzij strikt noodzakelijk voor de bedrijfsvoering én deze kosten niet uit andere begrote posten gedekt kan worden.

De verlengde vergunning en de inzet voor een definitieve locatie in eigendom zijn de basis geweest voor de aanvraag van twee subsidies. Provincie Zuid-Holland heeft in 2024 de toegekende subsidie ter hoogte van € 19.250 verstrekt voor een cofinanciering van kosten en investeringen mits deze activiteiten/prestaties binnen twee jaar worden gerealiseerd voor de geoormerkte doelen zoals beschreven in de aanvraag.

In juni 2025 zal de Provincie beoordelen op basis van onze voortgangsrapportage in hoeverre voor de reeds gemaakte kosten de subsidie daadwerkelijk wordt verleend. Voorzichtigheidshalve is daarom de subsidie van zowel de Provincie als de Rabobank nog volledig op de balans opgenomen en hebben we de investering en kosten in de jaarrekening verwerkt alsof wij deze voor 100% zelf financieren. Na definitieve toekenning zal dat deel van de subsidie via het resultaat in de jaarrekening van 2025 of 2026 worden verwerkt.